

19.8.2020

Pakolaistaustaisten ohjaus -hankkeen uutiskirje 4/2020

Tässä uutiskirjeessä kerromme Pohjanmaan TE-toimiston ja Elyn kuulumisia asiantuntijoidemme esittelemänä sekä kerromme Hämeen onnistuneesta kausityökokeilusta. Annamme myös esimakua syyskuussa julkaistavasta TE-asiantuntijoiden työn dokumentoinnista. Loppuseminaarimme ilmoittautuminen on myös avattu, joten nyt kaikki ilmoittautumaan!

Kirjeen lopusta löydät yhteystietomme sekä ohjeet uutiskirjeemme postituslistalle liittymiseksi.

Antoisia lukuhetkiä!

Pohjanmaan kuulumisia

Hankkeen asiantuntijana Pohjanmaan TE-toimistossa Vaasan toimipisteessä toimii **Tarja Puputti**. Tarjan asiakkaat ovat ihan uusia, vasta Suomeen tulleita kiintiöpakolaisia. He asuvat Mustasaarella, Pietarsaaren seudulla sekä Kokkolassa. Ensimmäiset hankkeeseen otetut asiakkaat tulivat Suomeen maaliskuussa 2019, syksyllä 2020 on tulossa noin sata uutta kiintiöpakolaista Mustasaaren, Pietarsaaren seudulle ja Kokkolaan.

Alueella toimitaan tiiviissä yhteistyössä kuntien kotoutumisohjaajien kanssa. Yhdessä asiakkaan, kunnan kotouttamisohjaajan sekä TE-toimiston asiantuntijan kanssa laaditaan kotoutumissuunnitelma. Pyrimme yhdessä löytämään mahdollisimman nopeasti sopivan tasoisen opiskelupaikan hänen valitsemallaan kotoutumiskielellä. Pietarsaaren seudun ja Mustasaaren tulleista kiintiöpakolaisista on valinnut ruotsin kielen, Kokkolassa valitaan yleensä suomi kotoutumiskieleksi. Kaikilla kouluttajilla Pohjanmaalla valmius opettaa molempia kotimaisia kieliä.

Yhteistyö alueen kouluttajien kanssa on tiiviistä. Hankkeen aikana on ollut mahdollisuus käydä usein oppilaitoksissa tapaamassa oppilaita sekä tutustumassa eritasoisiin kielikoulutuksiin. Tämä käytäntö on osoittautunut hyödylliseksi sekä asiakkaalle että TE-asiantuntijalle. On oppinut myös ymmärtämään opettajien haasteet opetustyössä. Opettajan työ ei ole pelkästään kielen opettamista vaan myös neuvontaa ja ohjaamista sekä auttamista arjen asioissa. Kunnioitus heidän työhönsä on kasvanut. Asiakkaalle on ollut hyödyksi tavata oma virkailija myös TE-toimiston ulkopuolella. Erilaisessa ympäristössä tapaaminen auttaa ymmärtämään paremmin asiakkaan tilannetta sekä pystyy nopeammin reagoimaan ongelmatilanteissa, myös opettajien on helpompi lähestyä TE-toimistoa.

Alueella on useita kouluttajia, vapaan sivistystyön kouluttajia seitsemän sekä kolme muuta kouluttajaa, jotka järjestävät työvoimakoulutuksia. Tämä luo haasteita ja ikävää kilpailutilannetta. Hankeemme projektiasiantuntija Katarina Fogde vastaa tähänkin haasteeseen.

Hankeemme projektiasiantuntija Katarina Fogde työskentelee Pohjanmaan ELY-keskuksen Työelämä ja osaaminen yksikössä, tiiviissä yhteistyössä mm kotouttamis- ja nuorten palveluiden päällikön, Kotona Suomessa aluekoordinaattorin ja POH ELY:n koulutussuunnittelijan kanssa. Näin hanke on jatkuvasti kontaktissa siihen, mitä alueella tapahtuu ja pysyy samalla tietoisena sen tarpeista.

Kehittämisyöpajat kommunikaation ja luottamuksen edistämisen välineenä

Kaikkea ei tarvitse tehdä yksin. Kaikkea ei voi tehdä yksin. Hanke on järjestänyt Pietarsaaren seudulle ja Kokkolan alueelle kehittämispajoja, joiden teemoina ovat olleet kommunikaatio ja tiedottaminen sekä neuvonta ja ohjaus. Näillä teemoilla pyritään herättelemään olemassa olevien verkostojen työskentelyä uuteen eloon ja uudenlaiseen strategiseen toimintaan.

Pidempään toimineissa verkostoissa saattaa verkoston tarkoitus ja ydin hämärtyä ajan mittaan. Ovatko yhteisesti sovitut yhteistyötavat edelleen tarkoituksenmukaisia? Onko verkoston kokoonpano järkevä? Verkoston toimintatapoja tulee tarkistaa ja kehittää aika ajoin, jotta sen toiminta on tehokasta. Pohjanmaan ELY:ssä haluttiin hyödyntää Pakolaistaustaisten ohjaushankkeen verkostojen kehittämistavoitetta. Siten lähdettiin kehittämään ohjausta kotoutumista edistäviin palveluihin.

Kehittämistyöhön on otettu mukaan kotoutumistyötä tekeviä organisaatioita (kunnat, TE-toimisto ja kouluttajat), joiden edustajilla on käytännön kokemusta kotouttamistyöstä ja jotka sitoutuvat työpajatyöskentelyyn. Kehittämistyöryhmään osallistuu koulutusorganisaatioista rehtoreita ja opettajia, kuntien kotoutumispalveluiden päälliköitä ja ohjaajia ja TE-toimiston kotoutumispalveluista asiantuntijoita. Jäsenet nostavat esille keskusteluarvoisia asioita ja nivelvaiheiden haasteita, joihin halutaan etsiä ratkaisuja ja uusia toimintatapoja yhdessä.

Ydinasia on yhteinen asiakas

Hanke on järjestänyt kehittämispajoja kerran kuukaudessa Pietarsaaressa ja Kokkolassa vuoden 2020 alusta lähtien. Tapaamisissa keskustellaan avoimesti toimintatavoista samalla kun tarkastellaan nivelkohtia ja organisaatioiden prosesseja kotoutuja-asiakkaan tukemisessa. Kehittämispajojen lopputuloksena luodaan paikallinen toimintamalli kotoverkoston yhteistyölle sekä kotoutumispalveluiden kuvaus TE-palvelujen, oppilaitosten ja kouluttajien sekä kunnan kotouttamistyön näkökulmista. Pajatyöskentely jatkuu hankkeen loppuun asti.

Koronan takia pajatyöskentely jouduttiin siirtämään verkkoon. Kehittämistyössä ja uuden luomisessa on toisten kuuleminen ja näkeminen tärkeää. Verkossa tämä on haastavaa, kun eleet ja

ilmeet jäävät huomaamatta ja luonnollinen keskustelu ei tunnu sujuvan. Tästä huolimatta kehittämistyöryhmän jäsenet ovat jaksaneet osallistua hankkeen pajoihin ja sinnikkäästi jatkavat verkostotyön kehittämistä.

Maahan äskettäin muuttaneet paikkaavat kausityöntekijäpulaa **- lue uusi blogikirjoituksemme kotouttaminen.fi -sivustolla**

Vuoden 2020 kevät on ollut muutosten ja epävarmuuden aikaa yksilöiden elämässä, yrityksissä ja työmarkkinoilla. Yksi epävarmuutta aiheuttanut tieto tuli huhtikuussa: koronaepidemian takia tulevana kesänä ei saataisikaan kausityövoimaa ulkomailta.

Hankeemme TE-asiantuntija Outi Grosset ryhtyi rekrytoimaan vasta maahan muuttaneita, jotka olivat kesätauolla kotoutumiskoulutuksesta ajatuksena, että saman kielisten ryhmän voisi rekrytoida kausityöhön. Työnantaja innostui ajatuksesta, sillä se helpottaisi muun muassa

kuljetusten järjestämistä sekä työhön opastamista. Hämeen ELY-keskus järjesti kausityöntekijöille viikon kestäväen kausityövalmennuksen. Valmennus antoi hyödyllisiä valmiuksia myös tuleviin työsuhteisiin: Työntekijä oppii toimimaan itsenäisesti ennen työsuhteen alkamista esimerkiksi hankkiakseen verokortin. Lisäksi työelämätaidot karttuvat. Lisäarvoa valmennukseen toi yksilöllinen ohjaus.

Työnantajien peräänkuuluttamaa osaamista voitaisiin jatkossakin paikata kausityövalmennuksella. Toivottavasti tulevina vuosina Suomessa jo asuvat maahan muuttaneet voivat osallistua enenevässä määrin myös kausityöurakkaan.

Lue lisää hankkeemme toteuttamasta valmennuskokeilusta: <https://kotouttaminen.fi/blogi/-/blogs/maahan-askettain-muuttaneet-paikkaavat-kausityontekijapulaa>

Pakolaistaustaisten ohjaus hanke julkaisee – TE-asiantuntijoiden työn dokumentointi Pakolaistaustaisten ohjaus -hankkeessa

TE-toimiston asiakastyö maahan muuttaneiden parissa on usein sinnikästä ratkaisujen etsimistä monimutkaisiin ongelmiin. Tämä vaatii paitsi aikaa, myös laaja-alaista osaamista, valmiutta kyseenalaistaa omia ennakko-olettamuksia ja kykyä pysähtyä kuuntelemaan asiakasta. Työn vaativuus, laadulliset tulokset ja onnistumiset tahtovat kuitenkin hukkaa numeeristen tulostavoitteiden taakse.

Lainaus asiantuntijan haastattelusta: *”Et tavallaan, et se mitä siinä ohjauskeskustelussa oikeesti tapahtuu, ni eihän se näy missään. Sehän jää mun ja asiakkaan väliseks asiaksi ja se ei tee musta hyvää virkailijaa tai TE-toimiston asiantuntijaa, et jos mä kohtaan sen asiakkaan jotenki järkevästi, se ei tee musta siellä toimiston sisällä tehokasta, vaan ihan muut asiat tekee musta tehokkaan.*

Hankkeessa päätettiin pureutua asiakastyön laadullisiin ulottuvuuksiin ja tehdä niitä näkyväksi. Asiantuntijat kirjasivat systemaattisesti havaintoja omasta asiakastyöstä. Asiantuntijoiden yhdessä hankesuunnittelijan kanssa kehittämät dokumentointitavat keskittyvät kohtaavan asiakastyön työotteen käytännön toteuttamiseen. Tarkoituksena oli suunnata huomiota siihen, mitä maahan muuttaneiden parissa työskentelevien työnsä sisältö on ja miten sitä voisi kehittää.

TE- toimiston asiantuntijoiden työtä käsittelevä dokumentointi löytyy hankkeen syyskuun lopussa julkaistavasta selvityksestä *Sivuääniä. Asiakkaiden, asiakastyötä tekevien ja verkostotoimijoiden näkemyksiä pakolaistaustaisten ohjauksesta.*

Ilmoittautuminen Pakolaistaustaisten ohjaus -hankkeen loppuseminaariin on alkanut!

"Minulla on nimi, historia ja tulevaisuus" -seminaari toteutetaan webinaarina 30.9.2020 klo 9.-15.00.

Toivotamme teidät lämpimästi tervetulleeksi kuuntelemaan seminaariamme, jossa esitellään ajankohtaista tutkimustietoa mm. kotoutumispoliittisten toimenpiteiden vaikutuksesta pakolaistaustaisten kokemuksiin kotoutumisesta, myötätunnon merkityksestä kulttuurisesti moninaisessa toimintaympäristössä sekä keskustellaan rakenteellisen rasismien vaikutuksista maahan muuttaneiden kotoutumiseen ja koko elämiin.

Päivän aikana esitellään laajasti hankkeen tuloksia ja ohjelmassa myös hankkeen loppuraportin julkaiseminen.

Tiedossa lisäksi musiikkia, taidetta ja paljon muuta!

Ilmoittaudu mukaan! Ilmoittautuminen päättyy 23.9.2020

Ilmoittautuminen ja päivän ohjelma tämän linkin takana:

<https://link.webropolsurveys.com/S/0248BB01D709D259>

Pakolaistaustaisten ohjaus ja "Myytinmurtajat" mukana Yrittäjän päivän livestriimattavassa juhlaseminaarissa Lappeenrannassa 4.9.2020 klo 11.-15.00

"Monimuotoisuus ja inklusiivisuus tutkitusti lisäävät yritysten innovaatiota ja kyvyn luomaan parempia ratkaisuja. Mitä näillä termeillä aidosti tarkoitetaan ja miten yritykset voivat niistä hyötyä? Kuinka monimuotoisuutta tulisi edistää omassa yrityksessä?"

Myytimurtajissa äänessä Inklusiivin Sara Salmani alkaen klo 11.30. Saran jälkeen lavan ja teeman ottavat haltuun Etelä-Karjalaiset yrittäjät seuranaan Suomen yrittäjien verkostopäällikkö Aicha Manai. Paneelikeskustelua vetää hankkeemme projektiasiantuntija Antti Kannainen.

Tapahtuma striimataan suoraan kotikatsomoihin Kulttuuritila Nuijamiehestä.

Lisätietoja ja osallistumislinkki Yrittäjän päivän juhlaseminaariin facebook-tapahtumasivulla <https://www.facebook.com/events/311829683333061/>

Seuraa Pakolaistaustaisten ohjaus –hankkeen työtä

ELY-keskuksen sivuilta löydät hankkeen oman teemasivuston osoitteesta

<http://www.elykeskus.fi/web/pakolaistaustaisten-ohjauksen-kehittaminen-hanke>

Seuraa meitä Twitterissä ja Facebookissa:

Twitter @Pakolaisohjaus

Facebook Pakolaistaustaisten ohjaus

Liity hankkeen postituslistalle

Pakolaistaustaisten ohjaus –hankkeen uutiskirje ilmestyy 3-4 kertaa vuodessa. Uutiskirjeessä uutisoidaan niin valtakunnallisesta kuin alueellisestakin kehittämistyöstä sekä pakolaisten ohjaukseen liittyvistä ajankohtaisista asioista. Liity hankkeen uutiskirjelistalle lähettämällä sähköpostia osoitteeseen raisa.manttari@ely-keskus.fi

Yhteystiedot

Hankepäällikkö Eija Asikainen, eija.asikainen@ely-keskus.fi, puh. 0295 026 043

Hankesuunnittelija Raisa Mänttari, raisa.manttari@ely-keskus.fi, puh. 0295 029 207

Projektiasiantuntijat (ELY ja TEM):

Uusihakala Reetta, Uudenmaan ELY-keskus, puh. 0295 029 007

Kanniainen Antti (TEM), Työ- ja Elinkeinoministeriö, puh. 0295 029 003

Fogde Katarina, Pohjanmaan ELY-keskus, puh. 0295 029 210

Lahti Juha, Keski-Suomen ELY-keskus, puh. 0295 024 020

Paavilainen Kirsi, Satakunnan ELY-keskus, puh. 0295 022 180

Tuononen Tarja, Lapin ELY-keskus, puh. 0295 037 127

Turunen Titta, Keski-Suomen ELY-keskus, puh. 0295 024 050

s.posti etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Asiantuntijat (TET):

Kuusikko Sointu (Bayazidi Saeed), Etelä-Savon TE-toimisto, puh. 0295 044 158

Grossett Outi, Hämeen TE-toimisto, puh. 0295 041 511

Holappa Tiina, Lapin TE-toimisto, puh. 0295 029 200

Juvakka Paula, Kaakkois-Suomen TE-toimisto, puh. 0295 029 224

Kaurila Terhi, Varsinais-Suomen TE-toimisto, puh. 0295 023 085

Parkkali Epp, Uudenmaan TE-toimisto, puh. 0295 040 151

Puputti Tarja, Pohjanmaan TE-toimisto, puh. 0295 056 198

Yi Ji Young, Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto, 0295 056 568

s.posti etunimi.sukunimi@te-toimisto.fi

Pakolaistaustaisten ohjaus –hanke (AMIF)

Kaakkois-Suomen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Pakolaistaustaisten ohjaus -hankkeessa kehitetään kiintiöpakolaisina Suomeen tulleiden TE-toimistojen asiakkaiden ohjausta. Ohjausta kehittämällä kohderyhmän ja myös muiden maahanmuuttajien polkuja työllistymiseen tai koulutukseen sujuvoitetaan. Hankkeessa kartoitetaan pakolaistaustaisten TE-toimiston asiakkaiden ohjauksen nykytila, tunnistetaan kehittämistarpeita sekä kehitetään uusia toimintamalleja ja ratkaisuja. Hankkeen rahoittaa Turvapaikka-, maahanmuutto ja kotouttamisrahasto (AMIF) 2018–2020.

